



ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА

П'яте скликання
Сорок п'ята сесія

Р І Ш Е Н Н Я

від 12 листопада 2013 року № 1541
м.Тернопіль

Про програму розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року

Розглянувши пропозиції Тернопільської обласної державної адміністрації від 17 січня 2013 року № 01-342/05-30, враховуючи рекомендації постійних комісій Тернопільської обласної ради з питань охорони навколишнього природного середовища та природокористування, з питань агропромислового комплексу та земельних відносин, з питань планування територій, архітектури, будівництва, будівельної індустрії, дорожнього і житлово-комунального господарства та благоустрою територій і з питань бюджету, відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" Тернопільська обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити програму розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року (додається).
2. Тернопільській обласній державній адміністрації забезпечити виконання завдань та заходів програми розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року.
3. Контроль за виконанням рішення доручити постійній комісії Тернопільської обласної ради з питань охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

Голова обласної ради

В.П.Хомінець

Затверджено

рішенням Тернопільської обласної рад
від 12 листопада 2013 року № 1541

ПРОГРАМА
розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення
природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року
1. Паспорт програми

1.	Ініціатор розроблення програми	Тернопільське обласне управління водних ресурсів
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	Постанова Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2012 р. "Про визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України"
3.	Розробники програми	Тернопільське обласне управління водних ресурсів
4.	Співрозробники програми	Територіальне управління МНС України у Тернопільській області, державне управління охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області, управління житлово-комунального господарства, з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, головне управління агропромислового розвитку Тернопільської облдержадміністрації
5.	Відповідальний виконавець програми	Тернопільське обласне управління водних ресурсів
6.	Учасники програми	Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області, департамент екології та природних ресурсів, управління житлово-комунального господарства, з питань цивільного захисту населення, департамент агропромислового розвитку Тернопільської облдержадміністрації
7.	Термін реалізації програми	2013 -2021 роки
7.	Етапи виконання програми 1 (для довгострокових програм)	I етап 2013-2016 роки II етап 2017-2021 роки

8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Обласний, районні бюджети
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, млн грн всього: у тому числі	207,91
1)	коштів державного бюджету	159,95
2)	коштів обласного бюджету	18,54
3)	коштів районних бюджетів	23,42
4)	коштів інших джерел	6,00

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована програма

Програма спрямована на реалізацію державної політики щодо поліпшення забезпечення якісною водою населення і галузей економіки, розв'язання водогосподарських і екологічних проблем, створення умов для сталого та ефективного функціонування водогосподарського комплексу області.

Основними проблемами, на розв'язання яких спрямована програма є:

1) у напрямі забезпечення розвитку меліорації земель і поліпшення екологічного стану осушуваних угідь:

- забезпечення технологічної цілісності у використанні міжгосподарських і внутрішньогосподарських осушувальних систем, що дасть змогу дотримуватися науково обґрунтованих методів аграрного виробництва з максимальною віддачею. У процесі впровадження ринкових відносин в аграрному секторі відбулася кардинальна зміна категорій землекористувачів. На сьогодні осушувані землі перебувають у користуванні 49472 власників землі, з яких 49420 - фізичні особи;

- у зв'язку з передачею внутрішньогосподарських осушувальних систем в комунальну власність територіальних громад, у яких відсутні кошти на утримання їх в належному стані, та у зв'язку зі скороченням обсягів бюджетних коштів, що виділяються на експлуатацію державних меліоративних фондів, на меліорованих землях розвиваються негативні процеси. Осушувальні системи морально та фізично старіють, різко погіршується гідромеліоративний стан земель;

- незадовільний технічний стан об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем і низька ефективність сільгоспвиробництва на меліорованих землях зумовлена насамперед відсутністю стимулів до ефективного землеробства на них та умов для його здійснення внаслідок недосконалої системи фінансування водогосподарсько-меліоративного комплексу;

2) у напрямі захисту сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод та комплексного протипаводкового захисту:

- область знаходиться в зоні підвищеного ризику щодо

виникнення водних стихій та проявів їх шкідливої дії. Негативні наслідки повеней і паводків проявляються на територіях прилеглих до р. Дністер та р. Збруч, найбільшої шкоди від повеней і паводків зазнають південні райони області;

- висока зарегульованість стоку річок центральної та північної частин області, незадовільний стан прибережних захисних смуг та водоохоронних зон призводить до зменшення поверхневого стоку, втрати здатності до самоочищення та самовідновлення річок, підтоплення населених пунктів і сільськогосподарських угідь;

3) у напрямі водно-екологічного оздоровлення природного середовища області:

- екологічно незбалансована виробнича діяльність, обсяги залучення водних ресурсів у виробництво, їх забруднення а також штучна зміна природного режиму водних об'єктів призвели до того, що деградаційні процеси почали переважати над самовідновлювальною і самозахисною здатністю водно-ресурсних систем;

- на якість поверхневих та підземних вод впливають як техногенні, так і природні чинники. Очисні споруди працюють неефективно і вимагають невідкладної реконструкції, для чого необхідні спільні зусилля всіх зацікавлених відомств та органів місцевого самоврядування;

- потребує упорядкування структура природних територій та земель, які інтенсивно використовуються, проведення оптимізації водних балансів річкових басейнів, забезпечення стабільності та поліпшення екологічної ситуації, підтримання водорегулюючих функцій ландшафтів водозбірних територій, відновлення і збереження водовідтворювальної здатності ландшафтів шляхом досягнення оптимального співвідношення угідь різних типів у водозбірних басейнах річок.

Ці та інші тенденції сформувався у комплекс проблем, розв'язання яких потребує державної підтримки. Найбільш важливим серед них є забезпечення надійного функціонування наявних меліоративних систем, басейнової збалансованості розвитку водного господарства, охорони водних ресурсів на основі узгодженості правових засад і управлінських дій, запобігання шкідливій дії вод.

Зважаючи на обмежене державне фінансування видатків на проведення ремонтних робіт на державних меліоративних фондах, практично відсутнє фінансування ремонтних робіт на внутрішньогосподарських меліоративних системах, які передані в комунальну власність територіальних громад, недостатнє державне фінансування заходів щодо захисту населених пунктів і сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод, комплексного протипаводкового захисту, екологічного оздоровлення території області та поліпшення якості питної води, запропонована програма потребує комплексного фінансування з державного, обласного та районних бюджетів та залучення коштів інших джерел не заборонених чинним законодавством.

За існуючої економічної ситуації в країні державний бюджет не в змозі профінансувати значні витрати на водогосподарсько-меліоративний та природоохоронний комплекси, тому в даний час та найближчу перспективу для розв'язання проблем, на вирішення яких спрямована програма, слід в певній мірі орієнтуватися на власні інвестиції, вишукуючи для цього внутрішні резерви підприємств та

коштів в обласному та районних бюджетах.

Критеріями, що визначають необхідність залучення коштів обласного бюджету, є:

- заходами цієї програми вирішуються проблеми, на розв'язання яких були спрямовані попередньо діючі програми і передбачалися кошти обласного бюджету;
- виконання результативних показників попередньо діючих програм.

Програмою покращення технічного стану внутрішньогосподарських меліоративних систем та підвищення ефективності їх використання у Тернопільській області на 2006-2010 роки, затвердженою рішенням Тернопільської обласної ради від 23 грудня 2005 року № 514, передбачалося провести реконструкцію осушувальних систем на площі 6 тис. га. У зв'язку з відсутністю фінансування як з державного, так і з місцевих бюджетів завдання не виконано. Цією ж програмою передбачалося провести ремонтно-відновлювальні роботи на меліоративній мережі внутрішньогосподарських систем в обсязі 4007,7 тис. гривень, фактично виконано робіт на суму 2175,3 тис. гривень (54,3%), частка фінансування з місцевих бюджетів становила 42,2%.

3. Мета програми

Метою програми є реалізація основних напрямів державної політики, спрямованої на запобігання антропогенного впливу на довкілля, забезпечення екологічно безпечних умов життєдіяльності населення і господарської діяльності, захисту водних ресурсів від забруднення та виснаження, раціональне використання водних ресурсів, впровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом, забезпечення сталого функціонування екосистем в басейнах річок області, запобігання шкідливої дії вод і ліквідації її наслідків, відновлення ролі меліорованих земель у продовольчому та ресурсному забезпеченні держави, що дасть змогу досягнути певних позитивних зрушень у функціонуванні водогосподарського комплексу, зокрема забезпечити збалансованість процесів використання та відтворення водних ресурсів, зменшити вплив негативних наслідків шкідливої дії вод та створити умови для життєдіяльності населення в паводконебезпечних районах області, забезпечити економічну ефективність та екологічну безпеку функціонування водогосподарського комплексу. В цілому метою програми є розвиток галузі водного господарства та водно-екологічне оздоровлення природного середовища області.

У запропонованій програмі на період до 2021 року відповідно до її мети сформульовано пріоритетні напрямки в галузі розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області, що спрямовані на забезпечення єдиної політики розвитку регіону шляхом об'єднання інтересів і можливостей місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання з метою реалізації пріоритетних напрямків, визначених Стратегією розвитку Тернопільської області на період до 2015 року, та забезпечення сприятливих умов для розвитку регіону, підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу та забезпечення продовольчої проблеми.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання

З метою реалізації програми необхідно ввести в дію організаційний механізм, який передбачає поєднання зусиль спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, потужних агропромислових підприємств та інших суб'єктів сфери аграрного і промислового виробництва.

Проблема розвитку водного господарства, створення умов для життєдіяльності населення, покращення водно-екологічної ситуації, захисту населених пунктів, територій, сільськогосподарських угідь, виробничих об'єктів від шкідливої дії вод може бути розв'язана наступним шляхом:

- упровадження ефективного, обґрунтованого механізму використання, охорони та відтворення водних ресурсів;
- упровадження системи управління водними ресурсами за басейновим принципом;
- підвищення технологічного рівня водокористування, будівництва, реконструкції та модернізації систем водопостачання і водовідведення;
- виконання робіт з берегоукріплення та регулювання русел річок;
- будівництва та реконструкції гідротехнічних споруд, захисних дамб, упорядкування водоохоронних зон та прибережних захисних смуг, удосконалення технічних приладів для проведення гідрометеорологічних спостережень;
- забезпечення розвитку меліорації земель і поліпшення екологічного стану осушених угідь, відновлення функціонування меліоративного комплексу, реконструкції і модернізації меліоративних систем.

Виконання програми здійснюється двома етапами.

На першому етапі (2013-2016) передбачається:

- 1) здійснити першочергові заходи щодо:
 - відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та екологічного стану малих річок;
 - будівництва і реконструкції водопроводів (очисних споруд, магістральних водоводів, розвідних мереж);
 - ліквідації наслідків шкідливої дії вод, захисту населених пунктів, виробничих об'єктів та сільськогосподарських угідь від підтоплення та затоплення;
- 2) відновити функціонування меліоративних систем, здійснити реконструкцію і модернізацію їх інженерної інфраструктури;
- 3) удосконалити моніторинг поверхневих вод та меліорованих земель.

На другому етапі (2017-2021 роки) передбачається:

- 1) упровадити систему інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом;
- 2) удосконалити нормативи щодо використання водних ресурсів та лімітів забору води і скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти;

3) удосконалити організаційну структуру водогосподарського комплексу для забезпечення управління водними ресурсами і здійснення моніторингу вод;

4) удосконалити систему державного управління водними ресурсами.

Орієнтовний обсяг фінансування заходів програми становить 207,91 млн гривень, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету - в сумі 159,95 млн гривень.

Місцеві джерела фінансування: кошти обласного бюджету - 18,54 млн гривень, районних бюджетів 23,42 млн гривень. Інші джерела фінансування - 6 млн гривень.

Ресурсне забезпечення програми розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року

млн грн

Обсяги коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Етапи виконання програми									Усього витрат на виконання програм и
	перший етап				другий етап					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Обсяг ресурсів, усього у тому числі:	20,4 0	18,0 4	18,7 0	22,5 6	23,2 5	24,0 2	25,7 1	28,6 4	26,5 9	207,91
державний бюджет	16,9 6	15,5 9	16,2 0	16,8 6	16,8 3	17,4 7	18,6 6	21,0 9	20,2 9	159,95
обласний бюджет	1,49	0,95	1,00	2,25	2,60	2,60	2,75	2,80	2,10	18,54
районні бюджети	1,60	1,10	1,10	2,85	3,12	3,25	3,60	3,60	3,20	23,42
інші джерела фінансування	0,35	0,40	0,40	0,60	0,70	0,70	0,70	1,15	1,00	6,0

5. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Виконання програми у повному обсязі дасть змогу:

- задовольнити потребу населення і виробництва у якісних водних ресурсах;
- забезпечити ефективний захист територій та населення від шкідливої дії вод;
- забезпечити функціонування меліоративних систем і поліпшити екологічний стан осушених угідь;

- удосконалити систему державного управління водними ресурсами;
- підвищити ефективність та забезпечити екологічну безпеку водокористування.

Зокрема виконання завдань і заходів програми дасть змогу:

- забезпечити ефективне і екологічно безпечне функціонування меліоративних систем на площі 134,5 тис. га, постійне зростання їх ролі у продовольчому та ресурсному забезпеченні області, зростання виробництва сільськогосподарської продукції. Слід зазначити, що прибавка врожаю на меліорованих землях в роки з екстремальними погодними умовами значно зростає;
- створити безпечні умови для життєдіяльності громадян 26 населених пунктів, які знаходяться в зоні можливого затоплення;
- захистити від паводків 1,5 тис. га сільськогосподарських угідь, покращити гідрологічний режим річок протяжністю 47,2 км;
- забезпечити регулювання поверхневого стоку з метою оптимізації паводкових витрат на площі близько 25 тис. га;
- мінімізувати розмір збитків, спричинених шкідливою дією поверхневих вод.

6. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ
програми розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища
Тернопільської області на період до 2021 року

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника*										Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань,	у тому числі за роками																		
		за роками														перший етап					другий етап													
		перший етап					другий етап									перший етап					другий етап													
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2013					2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021											
1. Забезпечення розвитку меліорації земель і поліпшення екологічного стану осушених угідь, управління водними ресурсами																																		
1. Утримання водогосподарсько-меліоративного комплексу	площа земель, на якій забезпечено гарантоване отримання врожаїв сільськогосподарських культур, тис. га	134,5	134,5	134,5	134,5	134,5	134,5	134,5	134,5	134,5	134,5	забезпечення експлуатації міжгосподарських державних і внутрішньогосподарських меліоративних систем	Держводагентство України	державний бюджет	132,30	12,7	13,1	13,5	13,9	14,5	15,1	15,7	16,5	17,3										
		місцеві органи виконавчої влади	обласний бюджет	7,5	-	-	-	1,2	1,2	1,2	1,3				1,3	1,3																		
													районні бюджети	11,72	-	-	-	1,75	1,82	1,95	2,10	2,10	2,0											
													інші джерела	3,70	0,25	0,30	0,30	0,45	0,45	0,50	0,50	0,45	0,50											
Разом за завданням 1														155,22	12,95	13,40	13,80	17,30	17,97	18,75	19,60	20,35	21,10											

2. Захист сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод

3. Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт гідротехнічних споруд, захисних протиаводкових дамб, берегоукріплювальних споруд, розчищення та регулювання русел річок і водойм, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок і водойм	кількість збудованих, збудованих,											будівництво, реконструкція та капітальний ремонт	Держводагентство України	державний бюджет																	
		протяжність збудованих та реконструйованих													бюджет																
	2	18	1	1	1	2	3	3	3	2	2		6,50	0,27	0,33	0,43	0,54	0,81	0,90	0,95	1,06	1,21	1,16	-	-	-	-	-	-	1,16	-
Разом за завданням 1													7,66	0,27	0,33	0,43	0,54	0,81	0,90	0,95	2,22	1,28									
4. Зменшення інтенсивності поверхневого стоку	відсоток створених (установлених) прибережних	100	11	12	12	12	12	12	13	13	13	виконання місцевих програм відновлення малих річок і водойм	місцеві органи виконавчої влади	обласний бюджет	4,40	0,40	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	
		районні бюджети	6,60	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,80	0,80			0,80																	
Разом за завданням 2														11,00	1,10	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,30	1,30	1,30								

Разом за напрямом 4															15,64	4,49	1,45	1,45	1,55	1,20	1,20	1,30	1,80	1,20
у тому числі														держ. бюджет	5,00	2,65	0,75	0,75	0,85	-	-	-	-	-
														обласний бюджет	4,54	0,94	0,30	0,30	0,30	0,60	0,60	0,60	0,60	0,30
														районні бюджети	5,10	0,90	0,40	0,40	0,40	0,60	0,60	0,70	0,70	0,40
														інші джерела	1,00	-	-	-	-	-	-	-	0,50	0,50
Разом за програмою															207,91	20,40	18,04	18,70	22,56	23,25	24,02	25,71	28,64	26,59
у тому числі														держ. бюджет	159,95	16,96	15,59	16,20	16,86	16,83	17,47	18,66	21,09	20,29
														обласний бюджет	18,54	1,49	0,95	1,00	2,25	2,60	2,60	2,75	2,80	2,10
														районні бюджети	23,42	1,60	1,10	1,10	2,85	3,12	3,25	3,60	3,60	3,20
														інші джерела	6,00	0,35	0,40	0,40	0,60	0,70	0,70	0,70	1,15	1,00

7. Координація та контроль за ходом виконання програми

Організаційне забезпечення виконання програми здійснює Тернопільське обласне управління водних ресурсів шляхом:

- загального керівництва роботою з виконання заходів і завдань, передбачених програмою, із залученням коштів державного, обласного, районних бюджетів та коштів інших джерел;
- залучення до виконання програми місцевих органів виконавчої влади, а також органів місцевого самоврядування;

Головним розпорядником коштів та відповідальним за координацію і контроль за ходом виконання програми визначити управління з питань цивільного захисту населення Тернопільської обласної державної адміністрації.

**Керуючий справами виконавчого апарату
Тернопільської обласної ради
І.Б.Дулеба**